

Zdrowie polskich seniorów w czasie pandemii

Badanie przeprowadzone przez Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej

Informacje o badaniu „Zdrowie w pandemii”

Badanie przeprowadzono w formie ankiet internetowych z pytaniami jednokrotnego wyboru oraz z pytaniami otwartymi.

Badanie zostało wzbogacone wypowiedziami specjalistów z obszaru rynku zdrowia.

Badanie zostało przeprowadzone w III Q 2020 roku, metodą CAWI.

Ankietowani według miejsca zamieszkania:

- Wieś – 17,1%
- Miasto od 15 do 50 tys. mieszkańców – 44,9%
- Miasto od 50 do 100 tys. mieszkańców – 18,2%
- Miasto od 100 do 500 tys. mieszkańców- 11,3%
- Miasto powyżej 500 tys. – 8,6%

w badaniu wzięło udział 1 118 osób

Informacje o badaniu „Zdrowie w pandemii”

W ankiecie wyróżniono 5 grup wiekowych:

- 60-65 lat 25,3%
- 66-70 lat 33,7%
- 71-75 lat 27,5%
- 76-80 lat 8,9%
- 81 lat i więcej 4,5%

Ankietowani według płci:

Kobiety 79,3%
Mężczyźni 20,7%

PODSUMOWANIE BADANIA

Podsumowanie

Z przeprowadzonych ankiet wynika, że polscy seniorzy:

- ✓ **Nie posiadają rzetelnej wiedzy na temat pandemii COVID-19**
- ✓ **Mają problem z dostępem do opieki medycznej**
- ✓ **Najbardziej potrzebują dostępu do lekarzy specjalistów**

Podsumowanie

Z przeprowadzonych ankiet wynika, że:

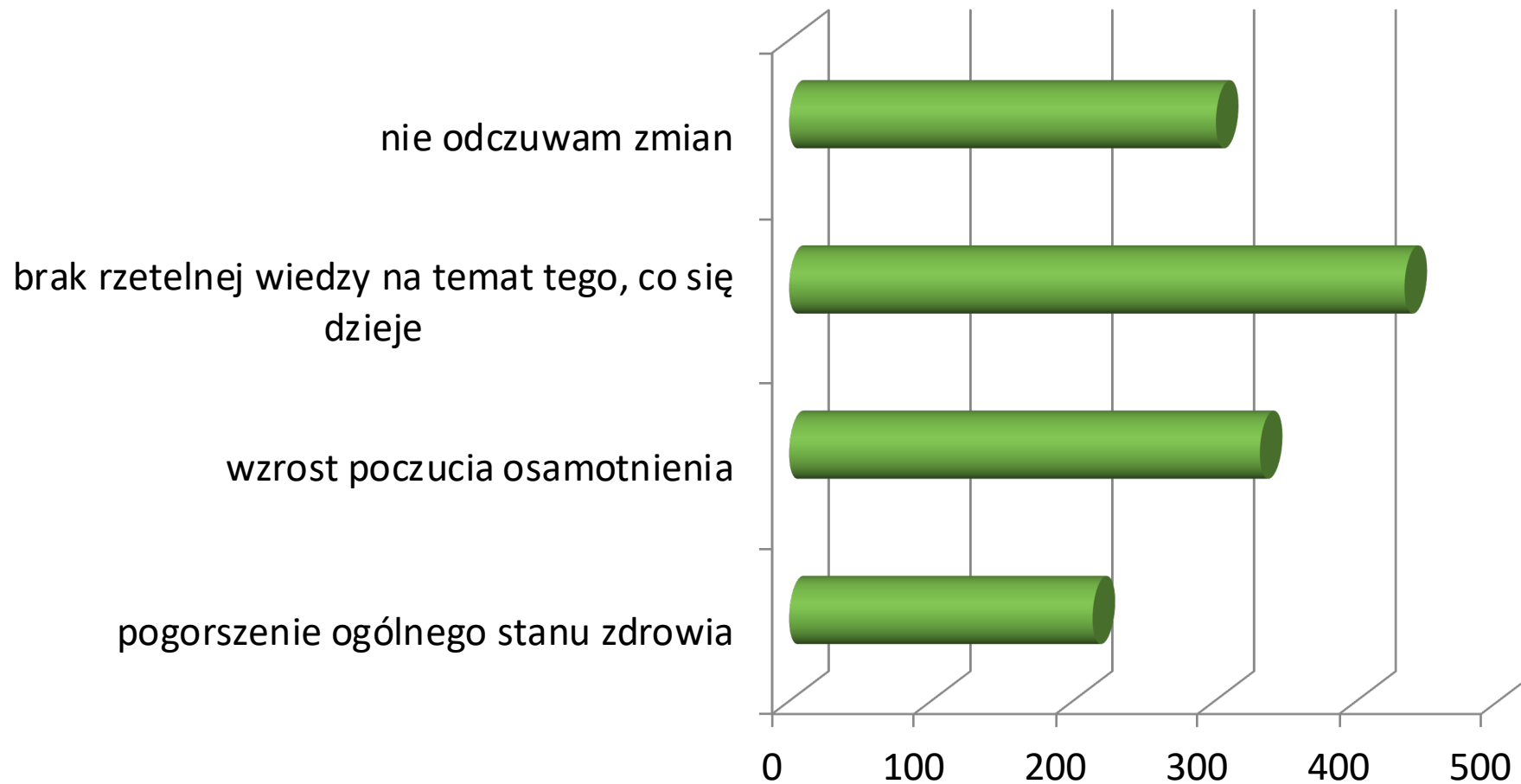
- ✓ 1/3 ankietowanych przerwała dotychczasowe leczenie
- ✓ Większość nie ma problemu z otrzymaniem e-recepty
- ✓ Seniorzy mogą liczyć na wsparcie bliskich, ale czują się samotni i brakuje im dotychczasowych spotkań z innymi ludźmi

SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADANIA

Pytanie ankietowe nr 1

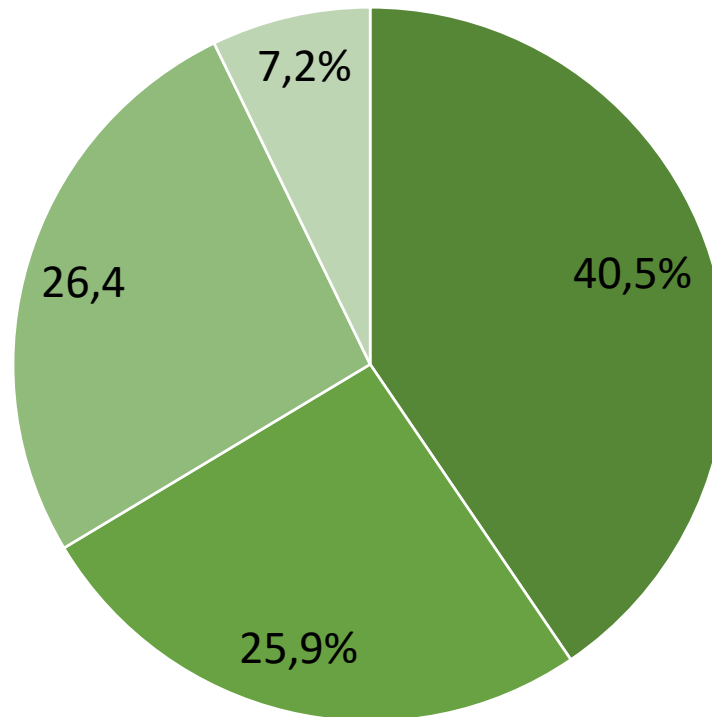
Jakie problemy najbardziej dotknęły Panią/Pana w podczas pandemii koronawirusa?

Pytanie ankietowe nr 2

Czy podczas pandemii koronawirusa odczuł/a Pani/Pan problemy z dostępem do opieki medycznej? *

■ Zdecydowanie tak ■ Raczej tak ■ Raczej nie ■ Zdecydowanie nie

Osoby w dojrzałym wieku borykają się z chorobami przewlekłymi i często wymagają stałej opieki lekarskiej. Pandemia COVID-19 drastycznie ograniczyła zakres standardowej opieki medycznej, w szczególności ucierpieli pacjenci wymagający opieki lekarzy specjalistów.

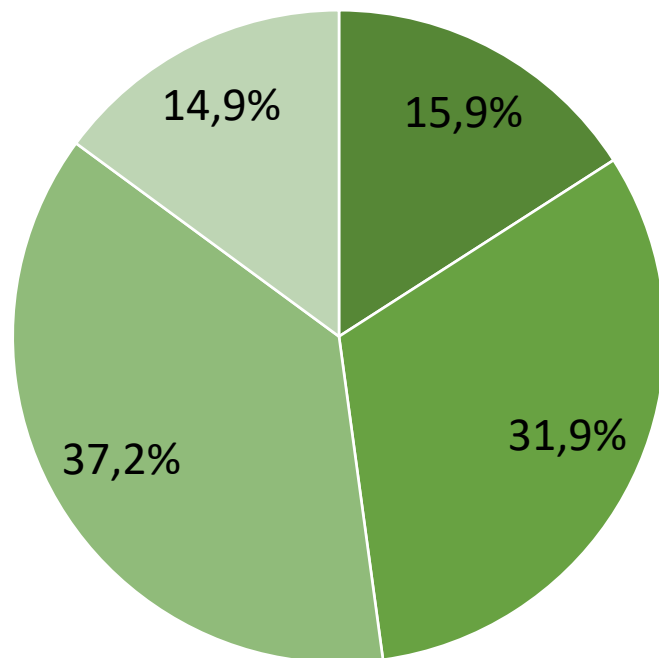

Tylu ankietowanych odczuło problem z dostępem do opieki medycznej podczas pandemii koronawirusa.

Pytanie ankietowe nr 3

Czy wprowadzenie restrykcji związanych z pandemią koronawirusa i ograniczeń z tym związanych sprawiło, że czuje się Pani/Pan samotna/y?

■ Zdecydowanie tak ■ Raczej tak ■ Raczej nie ■ Zdecydowanie nie

Blisko połowa respondentów czuje się samotna podczas pandemii koronawirusa.

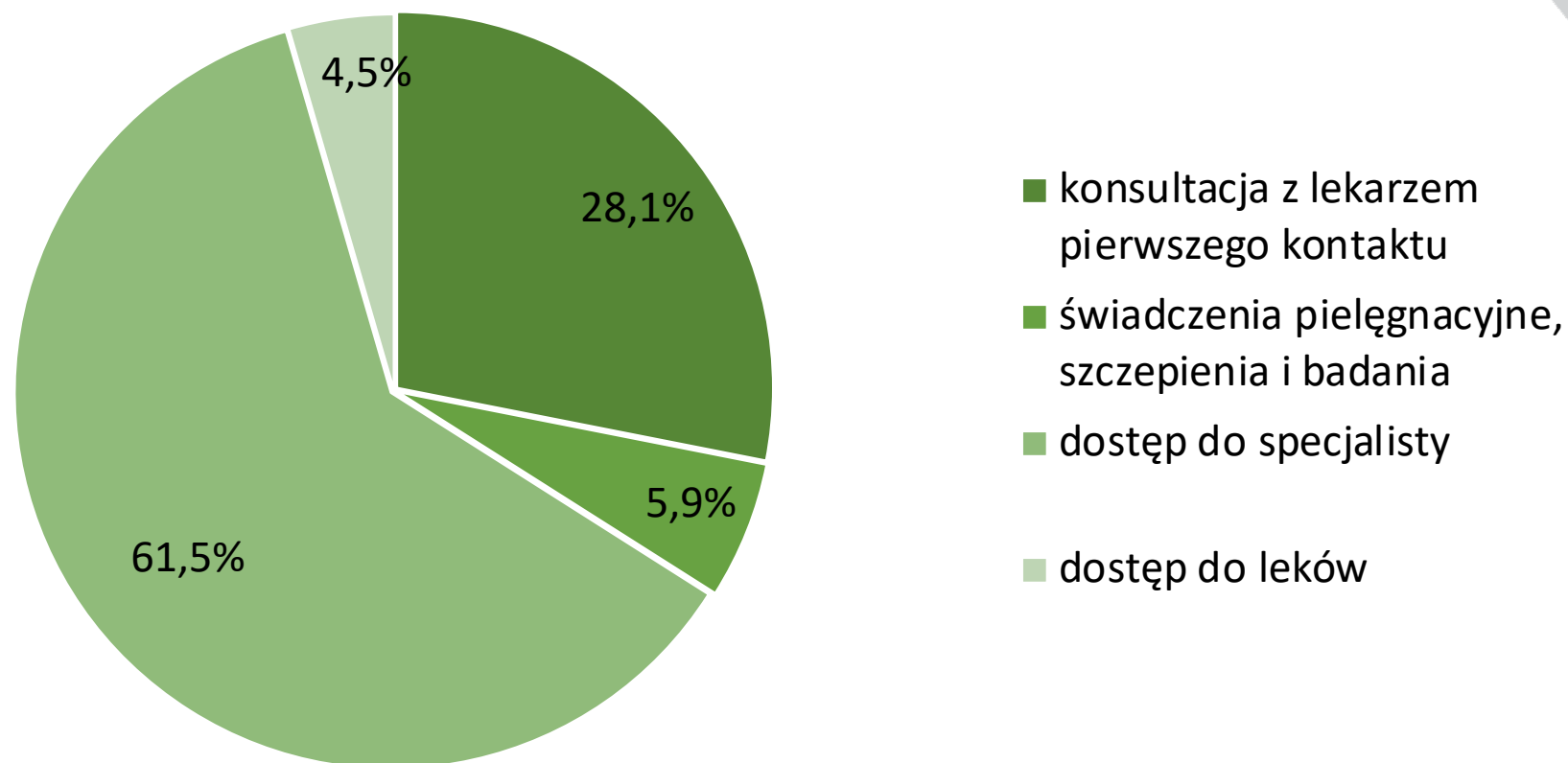
48%

Pandemia nie odkryła nowych problemów wśród seniorów, a jedynie podkreśliła te, które do tej pory i tak istniały, czyli samotność, wykluczenie cyfrowe i problemy zdrowotne. Mimo licznych ograniczeń, osoby starsze starają się zachować swój dotychczasowy styl życia i rytm dnia.

Pytanie ankietowe nr 4

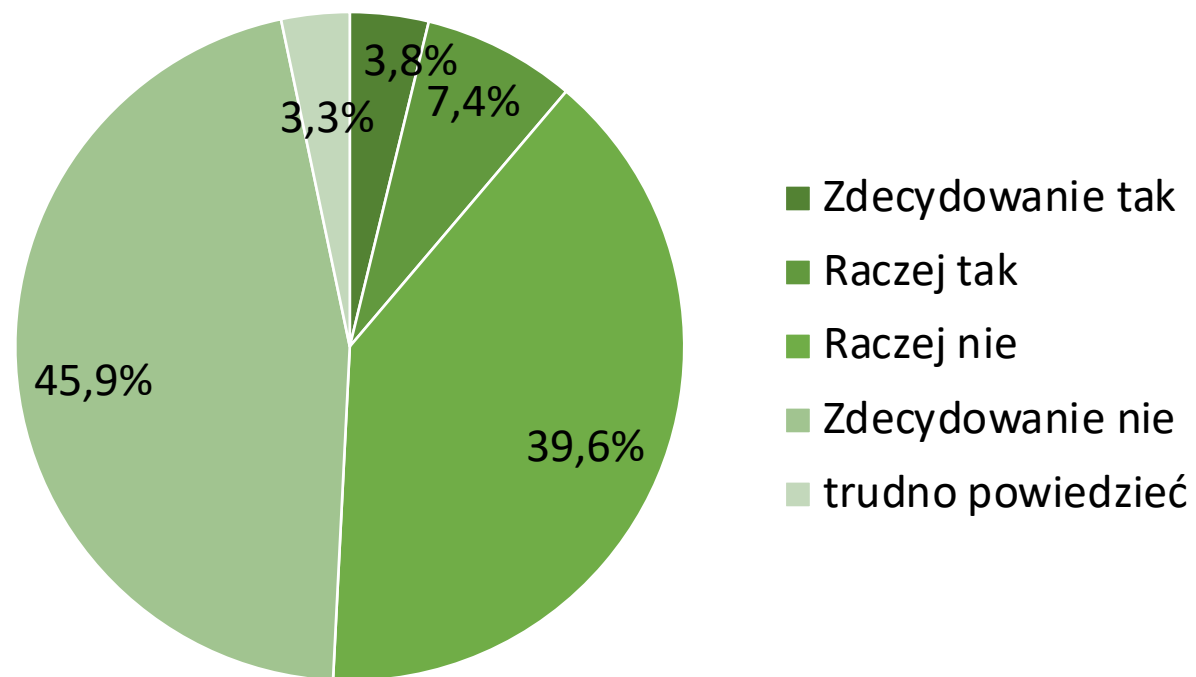
Jakie są Pana/Pani aktualnie największe potrzeby medyczne w związku z pandemią koronawirusa?

Największym problemem dla większości seniorów jest brak dostępu do specjalisty. To ma ścisły związek z koniecznością kontynuacji leczenia przewlekłych chorób. Taki stan rzeczy może doprowadzić do trwałego pogorszenia ogólnego stanu zdrowia seniorów.

Pytanie ankietowe nr 5

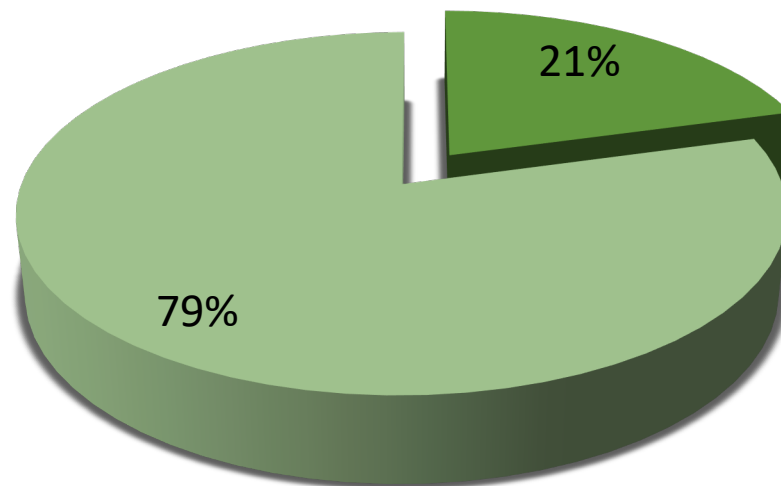
**Czy miał Pan/Pani w ostatnim czasie
trudności z uzyskaniem recepty?**

Pytanie ankietowe nr 6

**Czy w ostatnim czasie obawiał/a się
Pan/Pani wykupywania leków w aptekach
stacjonarnych lub punktach aptecznych
z uwagi na zagrożenia zakażenia
COVID-19?**

■ Tak ■ Nie

86%

Tylu ankietowanych uważa, że nie miało trudności z uzyskaniem e-recepty.

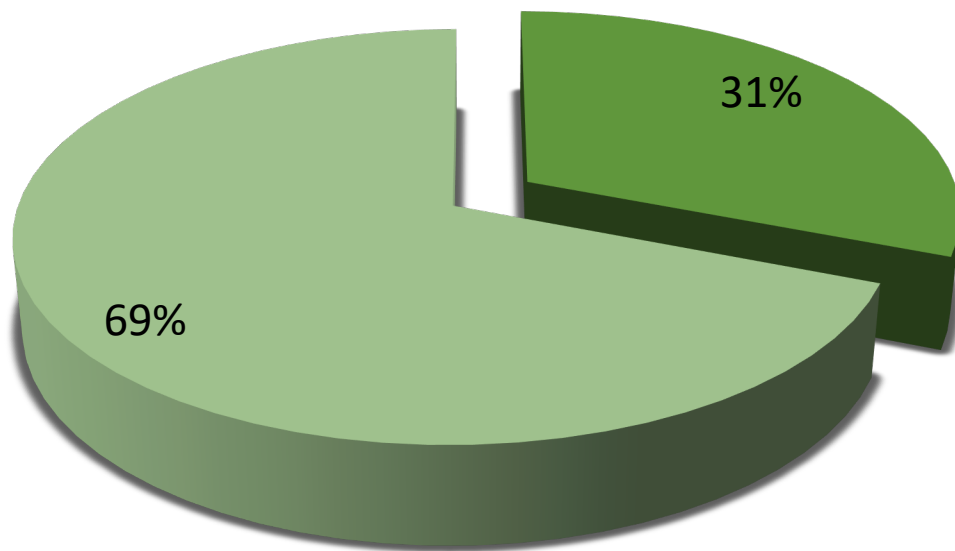
Seniorzy nie odczuli utrudnionego dostępu do uzyskania recepty i wykupienia leków, w wyniku czego nie byli zmuszeni to przerwania dotychczasowej terapii.

Pozamykane przychodnie i ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej nie wpłynął negatywnie na kontynuację leczenia wcześniej zdiagnozowanych chorób. Bieżąca opieka medyczna jest możliwa dzięki teleporadom, jednak respondenci podkreślali wady tego rozwiązania i problemy w obserwacji stanu zdrowia poza wywiadem telefonicznym. Teleporada nie jest w stanie zastąpić osobom starszym stacjonarnej wizyty w gabinecie lekarskim.

Pytanie ankietowe nr 7

**Czy z uwagi na pandemię COVID-19
przerwał/a Pan/Pani dotychczasową
terapię lub leczenie lekarskie?**

■ Tak ■ Nie

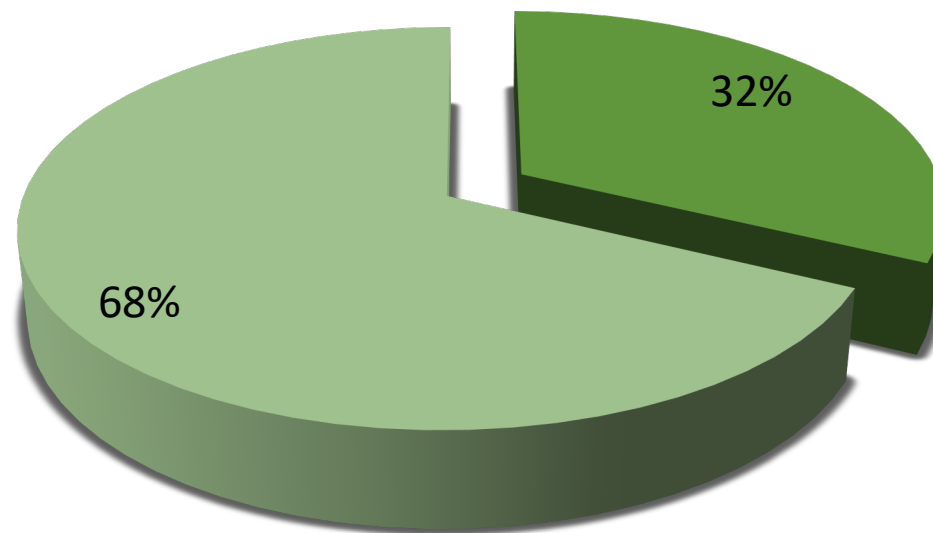

1/3 ankietowanych przerwała dotychczasowe leczenie lekarskie z powodu problemów w dostępie do służby zdrowia oraz ze strachu przed zarażeniem koronawirusem.

Pytanie ankietowe nr 8

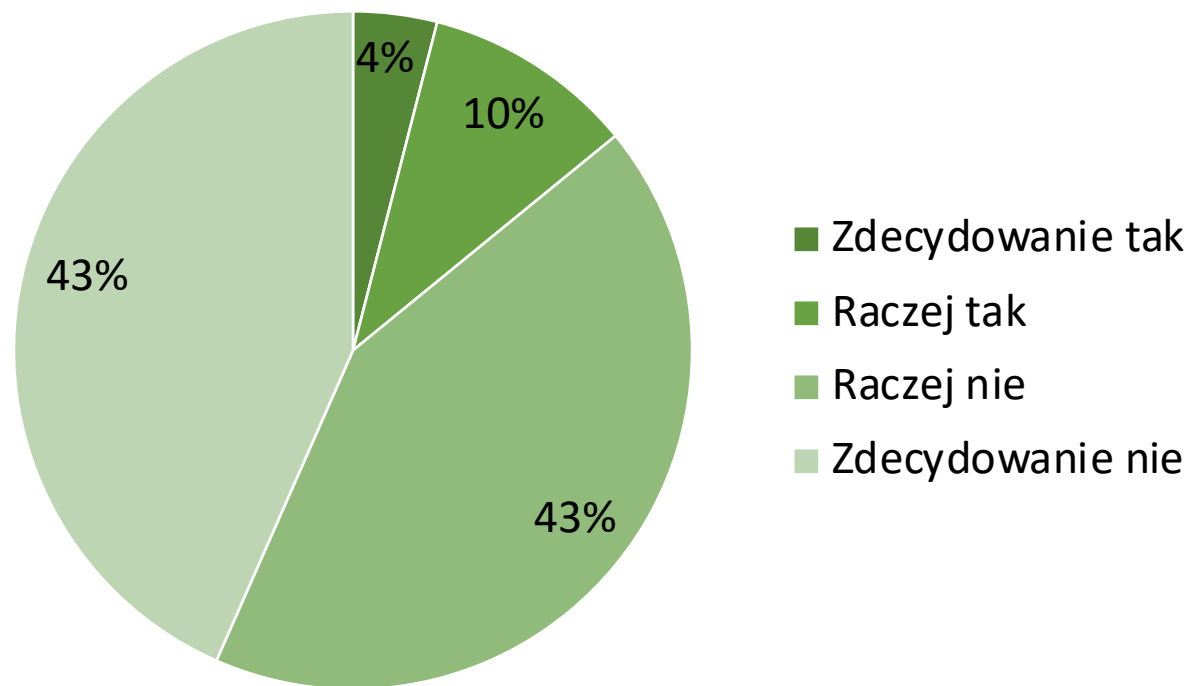
**Czy w związku z pandemią i brakiem
dostępności lekarzy specjalistów
podjął/podjęła się Pan/Pani
samoleczenia?**

■ Tak ■ Nie

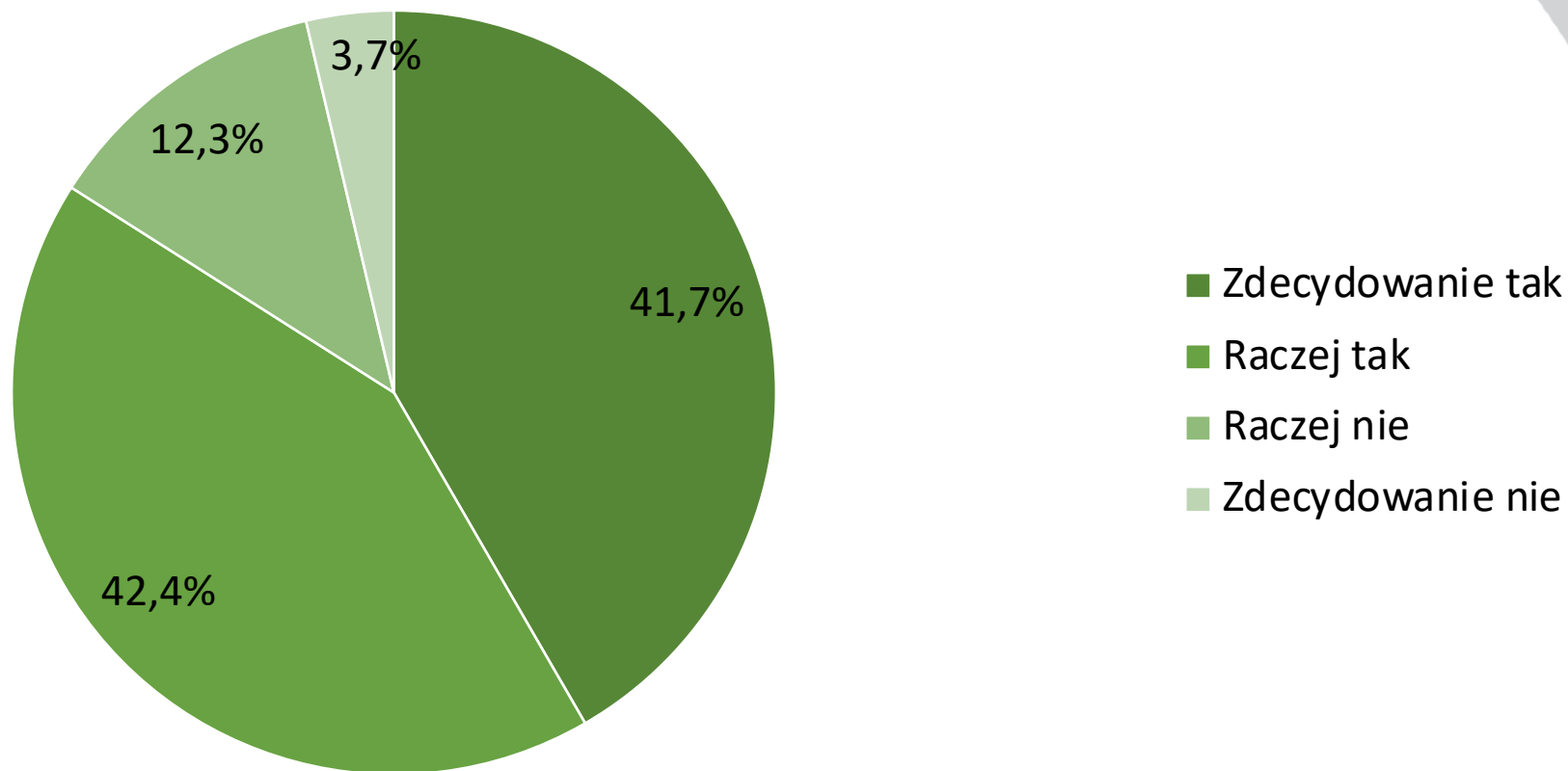
Pytanie ankietowe nr 9

**Czy potrzebuje Pani/Pan wsparcia
psychologicznego:**

Pytanie ankietowe nr 10

**Czy ma Pani/Pan z kim porozmawiać
o swoich sprawach i problemach?**

Problem samotności wśród osób starszych był obecny przed pandemią. Lock down i konieczność izolacji społecznej był sprawdzianem relacji społecznych, w których prawie połowa ankietowanych czuje, że nie ma z kim porozmawiać, a co za tym idzie, jest zdana sama na siebie w radzeniu sobie z tą niełatwą nową rzeczywistością.

WYPOWIEDZI I OPINIE UZUPEŁNIAJĄCE

Wybrane cytaty specjalistów

- „Należy jak najszybciej przywrócić tradycyjną służbę zdrowia. Lekarz pierwszego kontaktu, który przyzwyczał się do pracy z teleporadą, powinien jak najszybciej wrócić do bezpośrednich spotkań z pacjentem. Z punktu widzenia opieki senioralnej najważniejsze są choroby przewlekłe. To „clue” każdego postępowania. Seniorzy muszą zrozumieć, że dobra kontrola chorób przewlekłych, może przełożyć się na sukces. Każdy mówi o koronawirusie, ale konsekwencje braku leczenia chorób przewlekłych będą dużo gorsze niż cała pandemia” - **dr hab. n. med. Filip Szymański**, Prezes Polskiego Towarzystwa Chorób Cywilizacyjnych.
- „W ostatnim czasie lepiej jest przechodzić COVID-19, niż zmagać się z niewydolnością krążenia, bo dużo ciężiej jest się dostać do systemu opieki zdrowotnej. System zdrowotny nie może się odwracać od pacjenta w obliczu epidemii, która powoli staje się źródłem innych problemów zdrowotnych. W najgorszej sytuacji znajdują się jednak Seniorzy - coraz bardziej dotknięci izolacją, która nie ma wyłącznie charakteru anty-epidemiologicznego, ale wynika z ogromnego tempa rozwoju cywilizacji i trudności w dostosowaniu się do niego. Pamiętajmy, że Seniorzy boją się epidemii, ale nadal chorują na choroby przewlekłe. Dlatego osoby starsze chcą mieć kontakt ze swoim doradcą zdrowotnym, którym jest lekarz lub pielęgniarz. Te więzi muszą być zachowane. Z mojego punktu widzenia teleporada jest dla osoby, która jest zdrowa lub stabilna. W przypadku Seniorów musi nastąpić bezpośrednie spotkanie pacjenta i lekarza” – **prof. dr hab. med. Bolesław Samoliński, Przewodniczący Rady Ekspertów przy Rzeczniku Praw Pacjenta.**

Cytaty seniorów biorących udział w badaniu

- „Jestem zła na skutki pandemii. Wizyty telefoniczne u lekarzy pierwszego kontaktu jak i specjalistów załatwiają tylko stany nagłe. Choroby niezdiagnozowane są trudne do wykrycia, kiedy brak dostępu do USG, badania krwi. Ja cenię sobie rozmowę z lekarzem w cztery oczy. Co z tego, kiedy nawet do lekarza pierwszego kontaktu umawiać się trzeba telefonicznie i długo czekać. Miałam skierowanie na badanie krwi, USG na początek kwietnia. Do tej pory nikt z ośrodka zdrowia nie zadzwonił, kiedy zaległe badania będą robione. Recepcja zamknięta. Rozmowa przez uchylone drzwi mi nie odpowiada. **Czekam na lepsze czasy i się wcale nie leczę.**”
- „Przedłużam tylko recepty na leki, które brałam wcześniej. Z wizyty telefonicznej u specjalisty endokrynologia zrozumiałam tyle, że stan się nie pogorszył. Czekam na zapisy przy okienku w rejestracji szpitalnej, ale ten COVID 19 mnie przeraża. Jeszcze go wykryją i zamkną w szpitalu. Lepiej siedzieć w domu.”
- „W pierwszych tygodniach pandemii miałam kontakt telefoniczny z dziećmi i znajomymi. Teraz od czasu do czasu decyduję się na spotkania. Jedynie to co mi przeszkadza to brak zajęć na UTW i ta niepewność co dalej.”

Cytaty seniorów biorących udział w badaniu

- „Brak dostępu do planowych zabiegów, niemożność wykonania badań i dodzwonienia się do placówek medycznych. Brak dotychczasowych spotkań „ w realnych organizacjach”.”
- „Brak fizycznego dostępu do lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów - e- wizyty niewiele załatwiają.... W istocie nie mogę liczyć na pomoc lekarską.... „
- „Brak szerszych kontaktów sprawił, że moje samopoczucie nie jest najlepsze. Lubię przebywać między życzliwymi ludźmi, porozmawiać nawet na błahe tematy, wspominać dobre chwile.”
- „Jakbym żył w innym świecie. To już jest inna rzeczywistość do tej pory mi nie znana. Odkrywam i uczę się jej na nowo.”
- „Boję się zarażenia, boję się polecieć do dzieci, brak mi możliwości spotkania z dziećmi, czuję się zostawiona sama.”
- „Brak dostępu do niektórych lekarzy specjalistów. Telefon nie odpowiada lub jest cały czas niby zajęty.”

**W pytaniach otwartych ankietowani seniorzy najczęściej mówili o potrzebach:
powrotu do normalności, dostępu do rzetelnej wiedzy oraz spotkań z innymi ludźmi.**

Raport przygotowany przez:

Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej

ul. Wilanowska 14 lok. 51 (Powiśle)

00-422 Warszawa

Kom.: + 48 786 200 301

E-mail: biuro@kigs.org.pl